

Voorbeschouwing: tv-debat Merkel-Steinbrück

Kanselierskandidaten CDU en SPD tegelijk te zien op vier zenders

Achtergrond - 29 augustus 2013

Het liefst wilde kanselier Merkel helemaal geen debat. SPD-lijsttrekker Steinbrück wilde er twee. Het compromis: één, zoals ook bij de vorige verkiezingen. Het is zondag te zien bij zowel de publieke omroepen ARD en ZDF als bij de commerciële zenders RTL en ProSieben. In Amsterdam is het debat live te volgen bij De Balie. Een voorbeschouwing van programmamaker Jelmer Uitentuis.

Wie het enige Duitse verkiezingsdebat moest modereren zorgde ook voor politiek getouwtrek. De SPD sprak zich uit tegen Stefan Raab van ProSiebenSat1 uit, die vooral bekend is als entertainer. Toen Merkel zei dat ze zich niet met die keuze wilde bemoeien, trok ook Steinbrück zijn kritiek weer in. Dus zien we straks Raab samen met Anne Will (ARD), Maybrit Illner (ZDF) en Peter Kloeppel (RTL), alle drie ervaren politieke journalisten.

Wat kunnen we verwachten? Steinbrück staat al maanden op achterstand in de peilingen, zijn campagne lijkt een zootje en het lukt hem maar niet om door de teflonlaag van Merkel heen te breken. Hij zoekt al weken naar de juiste aanval op zijn tegenstrever. Ondertussen werkt hij geen enkel thema echt goed uit.

Minimumloon

Deze campagne zou bijvoorbeeld kunnen gaan over het minimumloon. Daar lag ook alle ruimte. Een algemeen wettelijk minimumloon is voor de CDU en de FDP echt een moeilijk punt: ze willen er eigenlijk niet aan. De SPD heeft het, net als de Groenen en Die Linke, in het programma staan. Er is in Duitsland sprake van een groeiende kloof tussen arm en rijk. De afgelopen tijd was er een aantal documentaires op tv te zien over uitgebuite werknemers bij bijvoorbeeld webwinkels als Zalando en Amazon. Dit thema krijgt echter nauwelijks aandacht, ookal doet Steinbrück zijn best. Vanmorgen kondigde hij aan dat mocht hij de verkiezingen winnen, een algemeen wettelijk minimumloon van 8,50 euro het eerste is dat hij gaat invoeren.

[Volg het tv-debat live in De Balie](#) in Amsterdam en de analyse na afloopt met [Otto Fricke](#) (Bondsdaglid FDP); Rudi Hoogvliet (woordvoerder minister-president van Baden-Württemberg [Winfried Kretschmann](#)) en oud-wereldkampioen debatteren Lars Duursma. [Sophie Derkzen](#) (Vrij Nederland, uitwisselingsjournalist bij Die Zeit) en [Jelmer Uitentuis](#) ([Politieke Junkies](#)) leiden de avond.

Wil je erbij zijn? Mail redactie@duitslandweb.nl wie jouw favoriet is: Merkel of Steinbrück.

De SPD heeft er voor gekozen om Merkel aan te vallen. Die aanval is nodig, want anders gaat de SPD sowieso verliezen. Welke thema's Steinbrück en Merkel gaan bespreken, is tot nu toe nog onduidelijk. Er zijn onderwerpen genoeg waar Steinbrück Merkel op zou kunnen aanpakken: op het NSA-spionageschandaal en de manier waarop Merkel de Duitse burger laat bespieden. Op de groeiende inkomensongelijkheid. Op de huurverhogingen. Op gelijke rechten voor homoseksuelen. Allemaal mogelijkheden om duidelijk te maken waar de twee van elkaar verschillen.

'Klartext'

De kans is groot dat het zondag ook over de eurocrisis gaat. Daar liggen de twee *Kanzlerkandidaten* inhoudelijk dichterbij elkaar. Merkel, koningin van het afwachten, zal zondag vooral wachten wat komt. Haar antwoorden zullen een beetje saai en voorspelbaar lijken, terwijl Steinbrück de aanval kiest. Tot nu toe komt Steinbrück vooral met algemeenheden over wat er niet goed zou zijn in het beleid van Merkel. Niet snel genoeg, niet echt daadkrachtig. Voor de meeste Duitsers is het weinig overtuigend.

Maar er is één onderdeel van de campagne van de SPD dat Steinbrück wel eens zou kunnen gaan gebruiken: hij noemt zijn eigen beschrijvingen *Klartext*. Ofwel: duidelijke taal. En om nu te zeggen dat Merkel uitblinkt in duidelijkheid... nee. Dus: ik gok op een aanvallende Steinbrück die regelmatig dingen zegt als: *“Was wollen Sie damit sagen? Bitte erklären Sie, wie Sie das genau meinen! Ich kann mit dieser Umschreibung nichts anfangen, so wie auch die Bürger und Bürgerinnen zu Hause nicht.”* Om haar kiezers niet voor het hoofd te stoten, vermijdt Merkel graag de echte dilemma's.

Het enige dat Merkel dan hoeft te doen is rustig antwoord geven, af en toe een grapje maken en zich niet laten verleiden tot eindeloze verhandelingen over allerlei details. Ze moet vooraf bedenken wat ze wil zeggen en wat niet. Gaat dat lukken? We zullen zien. Een prima uitgangspositie voor een interessant debat.

Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](https://www.duitslandinstituut.nl).

Artikel:

<https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/3154/voorbeschouwing-tv-debat-merkel-steinbruck>